

piensem post delictum minores Ordines, quod eorum prætextu à pœna condigna exemptus ab Ecclesiastico recedat instituto, atque ita fraudem admittit. Attamen absque distinctione cum D. Covar. & communi tenenda est conclusio posita supra, numero 14. ex rationibus quas tradunt Interpretes.

Verf. Tertia conclusio.

17 Si quis facinore commissio, se ad sacros seu Ecclesiasticos Ordines receperit fraudulentè, ut jurisdictionis secularis severitatem evadat, licet corporali pœna per laicum judicem affici non possit, hic tamen non prohibetur in eum Clericum procedere, ac damnare quoad bona. Salgad. d. cap. 14. num. 119. Bossius in Praxi, tit. de foro compet. num. 144. Guttier. pract. lib. 1. cap. 5. num. 3. Bobad. Polit. lib. 2. cap. 18. num. 77. Paz de delict. cap. 35. num. 3. Barbosa de jur. Eccles. lib. 1. cap. 39. §. 2. num. 89. verf. Utrum autem. Cur. Philip. part. 3. §. 1. num. 8. Suar. d. cap. 15. in fin. Clar. d. §. fin. quæst. 36. num. 43. Farinac. in Praxi, quæst. 8. num. 104. Petr. Barbosa sup. num. 221. & 237. Parlad. differ. 9. §. 1. num. 1. Imò Clericus per secularem judicem poterit in carceribus detineri. Cancr. variar. part. 2. cap. 2. num. 150. ac in exilium mitti. Idem num. 149. post Valasc. consult. 48.

18 Sed si reus captus per secularem in carceribus recipiat Ordines, aut Beneficium Ecclesiasticum assequatur, nullatenus eximetur à potestate judicis laici, qui etiam corporalem pœnam illi irrogare non prohibetur. Cancr. num. 152. Carleval. de judic. lib. 1. disput. 2. num. 90. Petr. Barbosa supra num. 243.

Ibi: Erit tamen hoc in articulo.

19 Si quis fraude post scelus patratum dignum ultimo supplicio, aut membri abscissione, ad Ordines ascendat, debet per Episcopum degradatus, si fuerit in Sacris, Curiae tradi seculari, ut meritam luat pœnam. Jul. Clar. ubi proxime. Trullench. supra d. dub. 8. numero 7. Vide Petr. Barbosa in l. Si quis posteaquam, ex numero 246. de judic.

Ibi: Sed si Clericus tantum sit.

20 Proxima conclusio limitatur, si talis delinquens sit primæ Tonsuræ, qui absque degradatione per laicum judicem etiam corporaliter coerceri permittitur. Ant. Gom. variar. lib. 3. cap. 10. num. 5. & idem de constituto in minoribus observandum, qui quando licet, absque degradatione per laicum judicem corporaliter plectitur, ut docuit D. Covar. supra cap. Prox. num. 8. qui ita minoribus receptum testatur, quicquid de jure sit, ac teneant aliqui apud Barbosa de potest. Episcop. part. 3. alleg. num. 8.

Verf. Ceterum quidam.

21 Qui emissio voto Religionis, aut suscipiendi sacros Ordines, delinquit, deincepsque promissionem Deo factam adimplet, non liberatur à jurisdictione laici judicis, si alias adsint fraudis conjecturæ, maxime si voti emissio solo jurejurando delinquentis probetur; neque

enim per votum fori Ecclesiastici sit, nec per illud fraudis suspicio penitus excluditur. Ita D. Covar. controversam quæstionem decidit, cujus meminit Barbosa de jur. Ecclesiast. lib. 1. cap. §. 2. num. 89. verf. utrum autem Confusas per eum ibi laudatos, & Petr. Barbosa in l. Si quis posteaquam, ex num. 259. de judic. Paz de delict. cap. 35. à num. 5.

Ibi: In his enim, que in animo.

Quoad illa, quæ ab animo, & conscientia 22 cujusque pendent, ipsi juranti credendum est, quoties aliunde veritas haberi non potest. Barbosa cum aliis collect. cap. Si verò 4. num. 8. de sentent. excommun. & plures, quos ego recensui in addit. variar. lib. 2. cap. 10. num. 15. quod num. 16. cum nonnullis limitavi, si præsumptio existeret adversus Jurantem. Unde ad rem infertur, quod si aliquis jam accusatus, sive de crimine notatus Ordinibus initiatur, quamvis juret se ante delictum vovisse eorum susceptionem, tamen illi fides adhibenda non erit, cum ex ejusmodi ordinatione fraudis infirgat suspicio, sicut nos edocet D. Covarruv. supra num. 4. verf. fraus verò.

Ibi: Quæ quidem conclusio non est admittenda.

Ubi vertitur grave tertii præjudicium, non 23 probantur per jusjurandum, quæ ab animo, & conscientia jurantis pendent. Menoch. de arbitr. casu 186. num. 9. Mascard. de probat. concl. 881. num. 12. & 14. Sfort. Odd. de restitut. in integr. part. 1. quæst. 38. num. 59. Petr. Barbosa supra num. 266. Plaz num. 6.

Ibi: Præsertim recepta illa tantum, &c.

Scilicet per jusjurandum delinquentis, qui 24 se voto astrictum asseveret, qui facile pejerandum laboretur, ut se à seculari eximeret foro; nam sanguinem suum redimere quomodolibet criminosi fatagunt, l. 1. ff. de bon. eor. qui ante sent. sib. mortem consciverunt: quod passim experientia capimus in causis criminalibus, dum teorum confessio recipitur.

Ibi: Nam etsi probetur plene votum.

Possit votum probari testibus, si asserant se 25 presentes, cum illud reus emisit: at subesse fraus poterit ex parte vorentis, forsitan enim fide actum illum Religionis edidit, ut patris scelerebus tutius ad Ordinum susceptionem posset confugere absque malitiæ suspitione. Ad hæc posset etiam obligatio voti dispensatione fuisse sublata: & quanquam subsistat adhuc est in ambiguo, an metu pœnæ, vel ob voti implementum delinquens ad Religionem, aut Ordines accesserit: quod ex conjecturis deducetur, ac aestimabitur.

Ibi: Sed & post hujus operis.

Cujus decreti non semel meminimus hoc 26 capite, ac antecedenti & pro ipsius plena expositione adire oportet Barbof. in remission. ad Concil. & de Jur. Eccles. lib. 1. cap. 39. §. 2.

ex num. 12. apud quem plurimi. Inter cætera, quæ ad gaudendum fori privilegio in clericis minorum Ordinum absque beneficio desiderantur, præcipitur ut habitum deferant, & tonsuram, de quo satis prænotatum. Sed quæret aliquis an peccent clerici, sive in sacris, sive in minoribus, qui Tonsuram, & vestes statui conformes derelinquant: quod plene examinat Sanch. Consil. Moral. lib. 7. cap. 1. dub. 49. per rotum, & judicis arbitrio puniendos esse tradit Menoch. de arbitrar. cas. 392. num. 20.

27 Adduximus supra, num. 14. & 16. singularem sententiam contra communem juris Professorum, venerandi Patris Francisci Suarez, qui probat fraude omnino carere reum, si post delictum Ordinibus Ecclesiasticis insigniatur ea mente, ne à laica potestate possit coerceri. At tam eximii Doctoris veniâ inficiandum non est, quod delinquens ille fraudem committat, nam sub specie Religionis, ac transeundi ad perfectiorem statum Ordines suscipit, cum verè nihil aliud intendat, nisi criminis impunitatem, defraudata seculari jurisdictione, cui se per simulationem illam subtrahit. Nec paritas, quam idem Pater asserit de confugiendo ad Ecclesiam, rectè procedit, nam hic nullo utitur velamento, aut simulatione, qui palam asylum quærit, unde nulla fraus, aut culpa in ipso excogitari potest.

SUMMARIUM.

- 1 Cognitio de clericatu, ut reus gaudere possit fori privilegio, ad Judicem Ecclesiasticum pertinet privative, & num. 2.
- 3 Mora competentia super jurisdictione inter Judicem Ecclesiasticum, & laicum, ille controversam desinit.
- 4 Laicus judex nonnullis in regnis ex consuetudine de clericatu cognoscit, ut reus fori utatur privilegio.
- 5 Aliud in Hispania observatur secundum communem sententiam.
- 6 Judex Ecclesiasticus privative cognoscit, an reus Tonsuram, ac Vestes detulerit, ut fori privilegio juvetur.
- 7 Clericus in criminalibus etiam post rem judicatam, opposita declinatoria, ad proprium remittitur forum, nec Ecclesiasticus Judex stare tenetur processui per laicum confecto.
- 8 Clericus etiam assentiente proprio Prelato, non valet judicis laici prorogare jurisdictionem.
- 9 Sententia lata per judicem laicum adversus clericum, etsi consentiat nulla est.
- 10 Ubi jurisdictio consensu partium prorogari non potest, adhuc post sententiam exceptionem nullitatis, & incompetentie opponere licet.
- 11 Exceptio nullitatis ex defectu jurisdictionis trium sententiarum conformium executionem suspendit.
- 12 Clericum captum à laico judice ob delictum, asserentem se non esse Ordinibus insignitum, Ecclesiasticus ad suum forum trahere poterit.

- 13 Clericus qui omisit uti declinatoria, si ad forum Ecclesiasticum remittatur, expensarum damnationem sustinet, & à quo judice condemnandus.
- 14 Clericatum quomodo probari oporteat, ut aliquis gaudeat fori privilegio, & num. 15.
- 16 Unius testimonio in judiciis plena fides adhibenda non est, quacunq; dignitate testis non suffragante.
- 17 Judex laicus aliqualem de clericatu cognitionem summariam habere potest.
- 18 Qualis probatio in hujusmodi cognitione sit satis.
- 19 Judex laicus retinet captum reum donec Ecclesiasticus super clericatu decidat.
- 20 De jure, ubi non extat consuetudo, quid observandum circa retentionem reorum, qui Clerici asseruntur.
- 21 Pendente judicio clericatus, judex laicus procedere prohibetur in reum, quem captum retinet.
- 22 Judex Ecclesiasticus dum de clericatu cognoscit, teneret in vinculis reum custodire: & quid si pro clericatu pronanciet, pendente lite principali super crimine, & num. seqq.
- 25 Clericus in suo foro remittatur, custodibus est tradendus, & quibus ex bonis remissionis sumptus fieri debeant.
- 26 Hujusmodi remissio absque ulla clerici ignominia est exequenda.
- 27 Qui utitur declinatoria adversus regiam jurisdictionem, ab omni officio, & munere publico removetur de jure nostro Regio.
- 28 Quæ cautela hujusmodi pœnam subterfugere intendant delinquentes, & an illis prosit.
- 29 Clericus munere publico functus, an possit per judicem laicum damnari pro commissis in administratione.
- 30 Qui clerici apud nos præter eos qui sunt in sacris, ad munera publica non possunt admitti.
- 31 Qui per declinatoriam à jurisdictione Regia se liberare conatur, cunctis muneribus, ac redditibus, quos Regis obtinet beneficio, de jure nostro privatur.
- 32 Has pœnas incurrit reus, etsi sententia super declinatoria non proferatur: & quid si pœnuerit qui proposuit.
- 33 Licet ipso jure irrogenitur, sententia declaratoria desideratur.
- 34 Utrum dispensatio, ut declinatoria usus admittatur ad munera publica, viribus subsistat, attenda lege Regia?
- 35 Qui se ad forum Ecclesiasticum remitti desiderat, ac postulat, arma deferre deinceps sub pœna prohibetur.
- 36 De quibus personis intelligatur lex Regia imponens pœnam propter armorum usum.
- 37 Clericis omnibus prohibetur omnis armorum usus.
- 38 Ministri laici an possint jure Clericos spoliare armis, quæ deserunt, & num. 40.
- 39 Judex laicus nequit exigere pœnam legis pecuniariam à Clerico arma prohibita omnibus deferente.
- 40 An teneatur hujusmodi arma Clerico ablata restituere per Ecclesiasticum requisitus.
- 41 Instrumenta veteris piscationis, aut venationis clerico transgressori possunt seculares ministri adimere.